

VIRITTÄJÄ

KOTIKIELEN SEURAN AIKAKAUSLEHTI

2015

119.

VUOSIKERTA

Päätoimittaja	Anne Mäntynen
Toimitussihteeri	Armi Sinerkari (1.1.–15.7.) Katja Litola (16.7.–)
Kirjallisuustoimittajat	Johanna Tanner Aino Koivisto (1.7.–)
Kotisivu	Toni Suutari
Taloudenhoitaja	Heidi Vepsäläinen

Pirjo Hiidenmaa (puheenjohtaja, Helsingin yliopisto)

Arto Anttila (Stanford University)

Outi Duvallon (INALCO)

Markku Haakana (Helsingin yliopisto)

Helena Halmari (Sam Houston State University)

Suvi Honkanen (Tampereen yliopisto)

Leena Huss (Uppsala universitet)

Minna Jaakola (Helsingin yliopisto)

Lauri Karttunen (Stanford University)

Maria Kela (Helsingin yliopisto)

Leena Kolehmainen (Itä-Suomen

yliopisto)

Tommi Kurki (Turun yliopisto)

Matti Miestamo (Helsingin yliopisto)

Taru Nordlund (Helsingin yliopisto)

Renate Pajusalu (Tartu ülikool)

Marko Pantermöller (Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald)

Jari Sivonen (Oulun yliopisto)

Marja Sjöblom (Turun yliopisto)

Marja-Leena Sorjonen (Helsingin yliopisto)

Minna Suni (Jyväskylän yliopisto)

Ulla Tiirilä (Kotimaisten kielten keskus)

Sisällys

BODROGI, ENIKŐ MOLNÁR Kieli-iteologioita vähemmistöavisissa (Language ideologies in minority-language journals)	525
HAMUNEN, MARKUS Analogian käsitteestä konstruktioikieliopissa	278
HEINONEN, PILVI Kertomus Kotikielen Seuran 139. toimintavuodesta	287
HEITTOLA, SANNA – VÄLIMAA, JARI-PEKKA Havaintoja tulkkausikänteistä: kaksikieliset paikallispoliisiorganisaatiot ja kaksikielinen terveydenhuollon palveluorganisaatio	403
HERLIN, ILONA – VISAPÄÄ, LAURA Miten aivojen kehitys mahdollisti kielen synnyn (Michael A. Arbib: <i>How the brain got language. The mirror system hypothesis</i>)	307
HOFFMANN, ISTVÁN Fokuksessa suomalainen nimistöntutkimus (Terhi Ainiala, Minna Saarelma & Paula Sjöblom: <i>Names in focus. An introduction to Finnish onomastics</i>)	150
HOKKANEN, SARI Tulkkausta arjessa ja ammatissa (María Jesús Blasco Mayor & María Amparo Jiménez Ivars (toim.): <i>Interpreting naturally. A tribute to Brian Harris</i>)	428
HOKKANEN, SARI – KUJAMÄKI, PEKKA Ei-ammattillisen kääntämisen ja tulkkauksen oma konferenssisarja	422
HUUMO, TUOMAS Ajan liikettä vai liikettä ajassa? (Kevin Ezra Moore: <i>The spatial language of time</i>)	124
IVASKA, ILMARI Edistyneen oppijansuomen konstruktiopiirteitä korpusvetoisesti. Avainrakenneanalyysi	WWW
JAAKOLA, MINNA Passiivi ja morfologian monimutkaisuus. Opetuksen näkökulma	67
Kielioppia tekstien tutkimukseen (Chloe Harrison, Louise Nuttall, Peter Stockwell & Wenjuan Yuan: <i>Cognitive grammar in literature</i>)	612
JAKONEN, TEPPO Tietäminen ja oppiminen vieraskielisen luokkahuoneen vuorovaikutuksellisinä toimintoina	WWW
JANTUNEN, JARMO HARRI – PIKOLA, SILJA Oppijansuomen sähköiset tutkimusaineistot. Nykytilanne	88
JUVONEN, RIITTA Kirjoitelma ja tekijän ääni. Kehystämisen yhdyslauseet suomenkielisen ylioppilasaineen dialogisuuden hallinnassa	WWW
JÄRVENTAUSTA, MARJA Sanakirjatutkimusta suomeksi (Laura Tyysteri & Kaisa Lehtosalo (toim.): <i>Hyvä sanakirja. Tieteellisiä, käytännöllisiä ja eettisiä näkökulmia leksikografiaan</i>)	144
JÄÄSKELÄINEN, ANNI Suomen äännesymboliikkaa imitatiivien kautta tarkasteltuna (Sound symbolism in Finnish. Imitatives as examples)	464

KELA, MARIA Ajankohtainen tutkimus maahanmuuttajien sanaston oppimisesta peruskoulussa (Mari Honko: <i>Alakouluikäisten leksikaalinen tieto ja taito. Toisen sukupolven suomi ja S1-verrokki</i>)	114
— Uraauurtava väitöstutkimus luku- ja kirjoitustaidottomien maahanmuuttajien suomen kielen oppimisesta (Taina Tammelin-Laine: <i>Aletaan alusta. Luku- ja kirjoitustaidottomat aikuiset uutta kieltä oppimassa</i>)	595
KELOMÄKI, TAPANI Yleisen kielitieteen klassikko (Ferdinand de Saussure: <i>Yleisen kielitieteen kurssi</i>)	439
KEPSU, SAULO Prototoponymica. Nimenanto Pohjois-Savossa eräkaudella	267
KESKIMAA, SARI Dialogin pintaa syvenmälle (Aino Koivisto & Elise Nykänen (toim.): <i>Dialogi kaunokirjallisuudessa</i>)	138
KINNUNEN, TUIJA Suunvuoro	315
KOLEHMAINEN, LEENA – KOSKINEN, KAISA – RIIONHEIMO, HELKA Arjen näkymätön kääntäminen. Translatorisen toiminnan jatkumot	372
KOSKELA, MERJA Kielitietoisuus ja kielikäsitys tilanteisen kääntämisen käytänteitä ohjaavina tekijöinä	413
Kotikielen Seuran säännöt	425
KOTILAINEN, LARI Uutta S2-oppijoiden rakenteiden oppimisesta (Mikko Kajander: <i>Suomen eksistentiaalilause toisen kielen oppimisen polulla</i>)	120
KOVÁCS, MAGDOLNA – MARTON, ENIKŐ Enemmistökielisten motivaatio oppia vähemmistökieltä. Sukupuolten väliset erot Suomessa ja Sloveniassa (Motivation for learning minority languages. Gender discrepancies in Finland and Slovenia)	498
KUJAMÄKI, PEKKA – PALOPOSKI, OUTI Sujuvasti suomesta saksaan kääntävä konekirjoittajatar saa paikan heti. Historian näkökulma kääntäjäyteen ammattina tai tehtävänä (”Typist with fluent translating skills”. Historical perspective on the notion of translation and interpretation as work, practice and profession)	342
KUNNAS, NIINA Tutkimus suomalaisten maallikkojen metakielestä (Aila Mielikäinen & Marjatta Palander: <i>Miten suomalaiset puhuvat murteista? Kansanlingvistinen tutkimus metakielestä</i>)	604
LAITINEN, LEA – PAUNONEN, HEIKKI Tapani Lehtisen muistoksi	58
LAPPALAINEN, HANNA Tutkimuksia uskonnollisesta kielestä ja sen käytöstä (Riikka Nissi & Aila Mielikäinen (toim.): <i>Sanaa tutkimassa. Näkökulmia uskonnolliseen kieleen ja sen käyttöön</i>)	296
LAUERMA, PETRI Suomalaisen tietokirjallisuuden kansainväliset juuret (Outi Paloposki & H. K. Riikonen (toim.): <i>Suomennetun tietokirjallisuuden historia 1800-luvulta 2000-luvulle</i>)	301
LAURANTO, YRJÖ Direktiivisyyden rajoja. Suomen kielen vaihtokauppa-syntaksia	WWW
LEHTIMAJA, INKERI Suomenkielinen perusteos kielenoppimisesta (Päivi Pietilä & Pekka Lintunen (toim.): <i>Kuinka kieltä opitaan. Opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle</i>)	617

LEHTINEN, ESA Konstruktiot osana vuorovaikutusta (Jarkko Niemi: <i>Myönnyttelyn käytänteitä. Erimielisyys ja yhteisymmärryksen rakentaminen vuorovaikutuksessa</i>)	601
LEHTONEN, HEINI Tyylitellen. Nuorten kielelliset resurssit ja kielen sosiaalinen indeksisyys monietnisessä Helsingissä	WWW
MANTILA, HARRI Jälkitavujen vokaalienvälisen <i>h:n</i> katokehitys ja sen suhde assimilaatioon, geminaatiojärjestelmään ja <i>h:n</i> metateesikehitykseen nykyisessä peräpohjalaisessa puhekielessä	249
MIELIKÄINEN, AILA Monitieteinen tutkimus 1800-luvun kansankirjoittajien teksteistä (Lea Laitinen & Kati Mikkola (toim.): <i>Kynällä kyntäjät. Kansan kirjallistuminen 1800-luvun Suomessa</i>)	130
MIESTAMO, MATTI Maailman kielellinen diversiteetti ja sen tutkimus	104
MUSTONEN, SANNA Käytössä kehittyvä kieli. Paikat ja tilat suomi toisena kielenä -oppijoiden teksteissä	WWW
MÄNTYNYNEN, ANNE Suunvuoro	3
— Suunvuoro	159
— Suunvuoro	463
NIEMI, JARKKO Myönnyttelyn käytänteitä. Erimielisyys ja yhteisymmärryksen rakentaminen vuorovaikutuksessa	WWW
NURMINEN, SALLA Lauseen aspektin ilmaiseminen suomen kielessä. Tutkimus <i>olla-</i> , <i>tehdä-</i> ja <i>tulla-</i> verbillisistä tekstilauseista käyttökonteksteissaan	WWW
— Tutkimuksia alistuksesta ja alisteisista ilmauksista puheessa ja kirjoituksessa (Laura Visapää, Jyrki Kalliokoski & Helena Sorva (toim.): <i>Contexts of subordination. Cognitive, typological and discourse perspectives</i>)	608
PAJUNEN, ANNELI – ITKONEN, ESA – VAINIO, SEPPO Sanamerkityksen hallinta nuorilla aikuisilla (Variation in lexical knowledge. Young Finnish adults)	160
PALANDER, MARJATTA Rajakarjalaistaustaisten ja muiden suomalaisten mielikuvia <i>karjalasta</i> (How Border Karelians and other Finns view <i>Karelian</i>)	34
PALOLA, ELINA Filologia, suomalainen filologia ja fennistinen filologia	223
PEKANHEIMO, PÄIVI Genpedagogiikkaa kouluihin (Susanna Shore & Katriina Rapatti (toim.): <i>Tekstilajitaidot. Lukemisen ja kirjoittamisen opetus koulussa</i>)	621
PILKE, NIINA – KOLEHMAINEN, LEENA – PENTTILÄ, ESA Luonnollinen kääntäminen, kielenvälitys vai ad hoc -tulkkkaus? Terminologinen näkökulma käännöstieteen reuna-alueille	318
RAUNIOMAA, MIRKA Affekti ja emootio vuorovaikutuksen tutkijoiden tarkastelussa (Anssi Peräkylä & Marja-Leena Sorjonen (toim.): <i>Emotion in interaction</i>)	452
RIKAMA, JUHA Lajiluokituksen ontologiaa ja ongelmia	111
ROUHIKOSKI, ANU <i>Laita, laitatko vai laitat?</i> Kolmen direktiivirakenteen variaatio asiakaspalvelutilanteessa (Imperative, interrogative or 2 nd -person declarative? Variation of three directive constructions in service encounters)	189

— Monipuolista pyyntötutkimusta yksissä kansissa (Paul Drew & Elizabeth Couper-Kuhlen (toim.): <i>Requesting in social interaction</i>)	444
RÄSÄNEN, MAARET – PALANDER, MARJATTA Kansandialektologinen testi murrepiirteiden keskinäisestä murteellisuusjärjestyksestä (A perceptual test on the hierarchy of eastern-Finnish dialect features)	4
SALO, MERJA Passiivin ja refleksiivin kategoriat Volgan seudun kielissä. Areaalis-typologinen tutkimus	WWW
SAARELMA-PAUKKALA, MINNA Raflaava nimiopas nykypäivän vanhemmille (Liisa-Maria Patjas & Katleena Korteso: <i>Uusi etunimikirja Aadasta Äijöön</i>)	455
SAVINIEMI, MAIJA ”On noloa, jos ammattilaiset tekevät tökeröitä kielioppivirheitä.” Toimitushenkilökunnan kielenhuoltotiedot, -käytännöt ja -diskurssit	WWW
SIITONEN, PAULIINA – WAHLBERG, KARL-ERIK Ehdotukseen vastaaminen perheen psykologisessa vuorovaikutustestissä. Toimintalinjasta poikkeavat ensivastaanotot (Responding to a proposal in a psychological family-interaction test. Responses deviating from the projected course of action)	559
SINNEMÄKI, KAIUS Monialainen menetelmäpaketti kielten vertailevaan tutkimukseen (Leena Kolehmainen, Matti Miestamo & Taru Nordlund (toim.): <i>Kielten vertailun metodiikka</i>)	434
SIVONEN, JARI Kognitiivinen tutkimus adpositioiden semantiikasta (Kersten Lehismets: <i>Suomen kielen väylää ilmaisevien adpositioiden yli, läpi, kautta ja pitkin kognitiivista semantiikkaa</i>)	291
TAMMELIN-LAINE, TAINA Aletaan alusta. Luku- ja kirjoitustaidottomat aikuiset uutta kieltä oppimassa	WWW
TILMA, CORINNE Vieraan ja toisen kielen kehityksen dynamiikka suomen kielen kirjoittamisessa (The dynamics of foreign versus second language development in Finnish writing)	WWW
TYYSSTERI, LAURA Aamiaiskahvilasta ötökkätarjontaan. Suomen kirjoitetun yleiskielen morfosyntaktisten yhdyssanarakenteiden produktiivisuus	WWW
VEHKANEN, MARJUT Kieliopista kommunikaatioon. Suomi toisena ja vieraana kielenä -oppikirjat vuosina 1866–1953	WWW
VISAKKO, TOMI Promotionaalinen persoona semioottisena käyttäytymisenä. Verkon deitti-ilmoitukset lingvistisestä, semioottisesta ja antropologisesta näkökulmasta	WWW

Kirjallisuutta

Ainiala, Terhi – Saarelma, Minna – Sjöblom, Paula <i>Names in focus. An introduction to Finnish onomastics</i>	ISTVÁN HOFFMANN	150
Arbib, Michael A. <i>How the brain got language. The mirror system hypothesis</i>	ILONA HERLIN & LAURA VISAPÄÄ	307

Blasco Mayor, María Jesús – Jiménez Ivars, María Amparo (toim.) <i>Interpreting naturally. A tribute to Brian Harris</i>	SARI HOKKANEN	428
Drew, Paul – Couper-Kuhlen, Elizabeth (toim.) <i>Requesting in social interaction</i>	ANU ROUHIKOSKI	444
Harrison, Chloe – Nuttall, Louise – Stockwell, Peter – Yuan, Wenjuan <i>Cognitive grammar in literature</i>	MINNA JAAKOLA	612
Honko, Mari <i>Alakouluikäisten leksikaalinen tieto ja taito. Toisen sukupolven suomi ja S1-verrokki</i>	MARIA KELA	114
Kajander, Mikko <i>Suomen eksistentiaalilause toisen kielen oppimisen polulla</i>	LARI KOTILAINEN	120
Koivisto, Aino – Nykänen, Elise <i>Dialogi kaunokirjallisuudessa</i>	SARI KESKIMAA	138
Kolehmainen, Leena – Miestamo, Matti – Nordlund, Taru (toim.) <i>Kielten vertailun metodiikka</i>	KAIUS SINNEMÄKI	434
Laitinen, Lea – Mikkola, Kati (toim.) <i>Kynällä kyntäjät. Kansan kirjallistuminen 1800-luvun Suomessa</i>	AILA MIELIKÄINEN	130
Lehismets, Kersten <i>Suomen kielen väylää ilmaisevien adpositioiden yli, läpi, kautta ja pitkin kognitiivista semantiikkaa</i>	JARI SIVONEN	291
Mielikäinen, Aila – Palander, Marjatta <i>Miten suomalaiset puhuvat murteista? Kansanlingvistinen tutkimus metakielestä</i>	NIINA KUNNAS	604
Moore, Kevin Ezra <i>The spatial language of time</i>	TUOMAS HUUMO	124
Niemi, Jarkko <i>Myönnyttelyn käytänteitä. Erimielisyys ja yhteisymmärryksen rakentaminen vuorovaikutuksessa</i>	ESA LEHTINEN	601
Nissi, Riikka – Mielikäinen, Aila (toim.) <i>Sanaa tutkimaan. Näkökulmia uskonnolliseen kieleen ja sen käyttöön</i>	HANNA LAPPALAINEN	296
Paloposki, Outi – Riikonen, H. K. (toim.) <i>Suomen netun tietokirjallisuuden historia 1800-luvulta 2000-luvulle</i>	PETRI LAUERMA	301
Patjas, Liisa-Maria – Korttesuo, Katleena <i>Uusi etunimikirja Aadasta Äijöön</i>	MINNA SAARELMA-PAUKKALA	455
Peräkylä, Anssi – Sorjonen, Marja-Leena (toim.) <i>Emotion in interaction</i>	MIRKA RAUNIOMAA	452
Pietilä, Päivi – Lintunen, Pekka (toim.) <i>Kuinka kieltä opitaan. Opas vieraan kielen opettajalle ja opiskelijalle</i>	INKERI LEHTIMAJA	617
de Saussure, Ferdinand <i>Yleisen kielitieteen kurssi</i>	TAPANI KELOMÄKI	439

Shore, Susanna – Rapatti, Katriina (toim.) <i>Tekstilajitaidot. Lukemisen ja kirjoittamisen opetus koulussa</i>	PÄIVI PEKANHEIMO	621
Tammelin-Laine, Taina <i>Aletaan alusta. Luku- ja kirjoitustaidottomat aikuiset uutta kieltä oppimassa</i>	MARIA KELA	595
Tyysteri, Laura – Lehtosalo, Kaisa (toim.) <i>Hyvä sanakirja. Tieteellisiä, käytännöllisiä ja eettisiä näkökulmia leksikografiaan</i>	MARJA JÄRVENTAUSTA	144
Visapää, Laura – Kalliokoski, Jyrki – Sorva, Helena (toim.) <i>Contexts of subordination. Cognitive, typological and discourse perspectives</i>	SALLA NURMINEN	608

Virittäjän verkkohakemisto

Virittäjässä julkaistujen kirjoitusten hakemistotiedot koko julkaisemisen ajalta eli vuosilta 1886–2015 ovat käytettävissä verkko-Virittäjän arkistossa osoitteessa <http://ojs.tsv.fi/index.php/virittaja>.

Arkistossa on kaikista noin yhdeksästä tuhannesta julkaistusta kirjoituksesta vähintään perustiedot eli kirjoittajan nimi, kirjoituksen otsikko ja ilmestymisvuosi. Kirjallisuusarvosteluihin on liitetty tiedot arvioituista teoksista, ja artikkeleiden abstraktit ovat luettavissa vuodesta 1995 alkaen.

Tietoihin sisältyy myös asiasanoja (esim. kielenhuolto, sanajärjestys) sekä kirjoituksissa käsiteltyjä suomen- ja vironkielisiä sanoja (esim. suomen *elävä ravinto*, viron *õde*). Muunkielisiä sanoja lisätään tietokantaan myöhemmin itämerensuomalaisista kielistä alkaen. Tätä ennen ovat käytössä päivittämättömät pdf-muotoiset sanaluettelot osoitteessa <http://www.kotikielenseura.fi/virittaja/hakemistot/>.

Verkossa on luettavissa tällä hetkellä pdf-muodossa tuhatkunta kirjoitusta koko ilmestymisen ajalta. Väitöksenalkajaisitelmät ovat ilmestyneet vain verkossa vuodesta 2005 alkaen. Vuosikerrasta 2002 alkaen painettuina ilmestyneet kirjoitukset julkaistaan verkossa avoimesti aina vuoden viipeellä. Jäsentilaajat voivat rekisteröityä verkkolehden lukijoiksi, jolloin lehden sisältö on avoinna heti ilmestymisestä alkaen.

Palautetta voi lähettää verkkotoimittaja Toni Suutarille (verkko-virittaja@kotikielenseura.fi).